

ZILLEGHEM

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

31ste jaargang nr. 2

april - mei - juni 2010

verantw. uitg. B. Denys, Klaprozenlaan 13, 8210 Loppem

ZILLEGHEM

Handelingen van de Kring
voor Heemkunde en Geschiedenis
'Pastoor Ronse'

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

INHOUD

Braet Johan

*Zes hoge gasten laten zich graag voorstellen:
de Zedelgemse reuzen, p. 47*

Smessaert Georges

De postgeschiedenis van Loppem, p. 66

Dhont Albert

Het kapelletje van de Heidelberg, p. 76

Errata, p. 82

Uitstapje naar Poekje op 5 september, p. 82

april - mei - juni 2010 – 31ste jaargang nr. 2

Bestuur:

Bertrand Denys, Klaprozenlaan 13, 8210 Loppem
Patrick Arnou, B. J. Lievensstraat 12, 8210 Zedelgem
Géry Cappon, Patrijzenhoek 9, 8210 Zedelgem
Willy Casier, Wildebeekstraat 23, 8211 Aartrijke
Johan Braet, Wantestraat 136, 8310 Assebroek
Paul Vandenbussche, Guido Gezellelaan 44, 8210 Loppem
Johan Verplancke, Torhoutsesteenweg 396, 8210 Veldegem
Noël Denolf, Snellegemsestraat 118, 8210 Zedelgem
André Vanhevel, Belledreef 4, 8210 Veldegem

Redactie:

Bertrand Denys
Johan Braet
Paul Vandenbussche

Website: www.bloggen.be/heemkundezedelgem

Lidmaatschap: € 10,00

Rek. 001-0771018-41 of 738-1172056-27
Heemkundige Kring 'Pastoor Ronse' Zedelgem

Secretariaat:

Willy Casier, Wildebeekstraat 23, 8211 Aartrijke
Tel.: 0475-648116 willy.casier@gmail.com

Abonnementen:

P. Arnou, B. J. Lievensstraat 12, 8210 Zedelgem
Tel.: 050 / 20 98 58 – Fax: 050 / 20 95 01

Studies verschenen in 'Zilleghem' of uittreksels daarvan,
mogen niet gebruikt noch aangehaald worden zonder te verwijzen
naar dit tijdschrift en de auteur.

Iedere auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikels.

Verantw. uitgever: Bertrand Denys, Klaprozenlaan 13, 8210 Loppem

**Zes hoge gasten laten zich graag voorstellen:
de Zedelgemse reuzen
(deel II)**

Johan Braet

Jerome van den Artex

Deze Aantrijkse reus wil de herinnering levendig houden aan Jerome Claeys (1893-1976), de grondlegger van de Aantrijkse textiel- en modezaak Artex, nu bekend als de A-Mode. Jerome Claeys was afkomstig uit Kortemark en trouwde in 1925 met de Aantrijkse Margaretha of Margriet Vanhulle (1894-1976). Zij was 'naaijuffrouw' in het leerwerkhuis te Aantrijke, waar haar vader Eduard Vanhulle weefmeester was. Het leerwerkhuis, ook bekend als de 'weefboei', was opgericht in 1855 met de bedoeling om de arme bevolking tijdens het winterseizoen te leren weven met handweefgetouwen en de mensen op die manier nuttig werk en een bijkomend inkomen te verschaffen. Door de mechanisatie

Fig. 1. Jerome van den Artex op stap in Duinbergen, juli 2006.

ging de leerwerkschool niet lang na de Eerste Wereldoorlog ter ziele.¹

1. Urbain Naert, 'De "Weefboeie" of het leerwerkhuis te Aartrijke', in: *Ledenblad heemkundige kring "David Jonckheere" Aartrijke*, 1 (1977), p. 1-3, 11-13 en 25-27; Cyriel Buffel, 'Ter herinnering aan een sociaal voorman', in: *Tijdschrift heemkundige kring "David Jonckheere"*, 7 (1983), p. 104-107; Urbain Naert, 'Edward Vanhulle (1856-1931), leermeester in het leerwerkhuis', in: *Tijdschrift heemkundige kring "David Jonckheere"*, 8 (1984), p. 65-75; zie ook de website <http://www.amode.be/BENL/site/wat-is-amode.aspx>

Na hun huwelijk in 1925 startten Jerome Claeys en Margriet Vanhulle met hun eigen textielwinkeltje in de Schoolstraat. Daarnaast waren zij ook actief als textielmarktkramers. Overal in de streek deden zij de markten, voornamelijk met traditioneel textiel en confectie zoals stofjassen, lange onderbroeken, de typische rode zakdoeken met witte bollen enz. Jerome Claeys leunde ook van huis tot huis met z'n zware fiets, geladen met manden en valiezen.

ARTEX
doet mee aan de grote verkoopactie

ARTEX is het huis van :
KWALITEITSPRODUKTEN
VERTROUWEN
KLEINE WINST

Steeds en overal de Textielwaren

ARTEX

◆

CLAEYS GEBROEDERS

Bruggestraat 17, AARTRIJKE

Fig. 2. Advertentie in het programmaboekje van de Minnezangerstoet van 1959.

Jerome en Margriet Claeys-Vanhulle hadden twee zonen, André (°1926) en Camiel (°1931), die allebei in de zaak kwamen. De winkel verhuisde in 1954 naar de Brugsestraat. De textielzaak breidde uit en werd omgevormd tot een familievennootschap, genaamd Artex. Dit is een afkorting van Aartrijke en Textiel.

Op zeker ogenblik gingen André en Camiel elk hun eigen weg. Ze bleven wel allebei actief in de branche en zorgden samen met hun kinderen en kleinkinderen voor de voortzetting van de familiale textiel- en kledingtraditie. We volgen in vogelvlucht de twee familietakken.

André Claeys, de oudste zoon, nam de winkel in Aartrijke over. Twee van André zijn kinderen, namelijk Jozef (°1953) en Marie-Thérèse (°1956), kwamen eveneens in de zaak. Vanaf het midden van de jaren '70 zorgden zij voor een geweldige bedrijfsexpansie: Thérèse Claeys liet nieuwe vestigingen bouwen in Sint-Eloois-Vijve (1975) en Wetteren (1989), terwijl Jozef Claeys nieuwe winkels oprichtte in Brugge (2001), Oostende (2003) en Poperinge (2007). Jozef zorgde ook voor de voortzetting van de winkel in Aartrijke. Intussen had de winkelketen zijn aandacht gaandeweg verlegd van textiel voor professioneel gebruik naar confectiekleding en merkkleding voor het hele gezin. Artex werd daarom omgedoopt tot Artex Family en in 1999 tot A-Mode.

Camiel Claeys, de tweede zoon van Jerome en Margriet, begon eerst met een winkel in Ichtegem, om vervolgens ca. 1967 te verhuizen naar Lichtervelde, waar hij eveneens een textielwinkel opstartte. Deze winkel vormde de definitieve start van een nieuwe textielgroep, die tot op vandaag nog altijd onder de naam Artex verder door het leven gaat. Momenteel runt zijn dochter Rita

(°1957) de zaak in Lichtervelde, terwijl Eric (°1959) in Lauwe gevestigd is en Nico (°1973) in Ieper.

De concrete aanleiding tot het maken van Jerome van den Artex kwamen wij te weten van Kristof Allemeersch, zoon van Thérèse Claeys. De reus ging voor het eerst uit in een reuzenstoet te Waregem in mei 1985. Het was Thérèse Claeys die op het idee kwam om een reus te maken die verwijst naar haar grootvader. Zij wou hiermee haar ouders op een speciale manier verrassen. Ze nodigde hen uit naar Waregem om naar de stoet te komen kijken. Nietsvermoedend zaten ze te kijken naar de stoet, toen ze plots Jerome voorbij zagen stappen. Het reuzenhoofd toont trouwens opvallende gelijkenissen met de echte Jerome Claeys op oudere leeftijd.

Op 6 september 1992 werd Jerome van den Artex plechtig gedoopt. De reus is steeds in familiebezit gebleven. Hij wordt bewaard in een loods die toebehoort aan Kristof Allemeersch, uitbater van de Serviceflats De Dorpsmolen in Aartrijke. Het is de bedoeling om ook in de toekomst bij allerlei gelegenheden met de reus naar buiten te komen.

Nog een kleine slotbedenking: in feite was het niet Jerome Claeys, maar wel zijn echtgenote Margriet Vanhulle die lang geleden aan de oorsprong lag van de Artex. Dankzij de naai- en weefervaring die zij opdeed in de 'weefboei' en vooral ook dankzij haar uitgesproken zakelijke aanleg kon het echtpaar een textielwinkeltje beginnen en startte het succesverhaal dat uitmondde in de Artex en de A-Mode. Kortom, als Aartrijke er ooit nog wel eens een reus bij wil, of beter gezegd een reuzin, dan moet men misschien eens denken aan deze Aartrijkse 'naaijufvrouw', Margriet Vanhulle?

Fig. 3. *Jerome Claeys en Margriet Vanhulle (foto Studio G. Vanparijs, Torhout).*

Tijl

Met de Aartrijkse reus Tijl zijn we ten slotte aanbeland bij de oudste en grootste reus van de gemeente.² Deze reus, die 4,60 meter hoog is, zag het levenslicht in 1959 en is dus onlangs vijftig geworden. Hij werd op 21 juli 1959 gedoopt. Camille Vancanneyt en zijn echtgenote Emelie Dewilde waren zijn peter en meter.

2. Emiel Decock, 'De Minnezanger was in het land', in: *Tijdschrift heemkundige kring "David Jonckheere"*, 9 (1985), p. 79-83, 'Aartrijke's grootste dag! Prachtige Minnezangerstoet wekte geestdrift en bewondering!', in: *De Torhoutse Bode*, 17 juli 1959; '17 juli, een mooie dag voor Aartrijke. Tweede uitgave van Minnezangerstoet', in: *Brugsch Handelsblad*, 16 juli 1960; 'Prachtige Minnezangerstoet te Aartrijke', in: *Torhoutse Bode*, 22 juli 1960. Godfried Roose schonk naar aanleiding van dit onderzoek twee fotoalbums van de Minnezangerstoet en Hoger Op aan het Gemeentearchief Zedelgem. Ook J.P. Degroodt schonk enkele documenten. Gerard Buffel schonk het archief van het Minnezangerscomité 1959-1961, afkomstig uit de nalatenschap van zijn broer Cyriel Buffel, eveneens aan het Gemeentearchief. Met dank aan de drie schenkers.

Fig. 4. *Evarist Dejaegher, bezieler van de Minnezangerstoet en Hoger Op. Detail uit een foto van het lerarenkorps van de jongensschool uit 1955.*

Tijl was het geesteskind van het 'Feestcomité van de Minnezanger' dat in de winter van 1958-'59 werd opgericht. Dit comité was ontstaan uit het 'Feestcomité van de Bruggestraat', dat jaarlijks in die Brugsestraat een 'straatfeest' organiseerde.³ Het Feestcomité van de Minnezanger stelde zich tot doel om de jaarlijkse, traditionele elfjuliviering – een initiatief van de plaatselijke Davidsfondsafdeling⁴ – uit te breiden met een groots feestprogramma, met als hoogtepunt een luisterrijke Minnezangerstoet. De algemene leiding van de feestelijkheden was in handen van Evarist Dejaegher (1910-

1995), een onderwijzer van de aangenomen jongensschool in Aartrijke. Tot het kernbestuur van het feestcomité behoorden verder Maria Lievens, voorzitter van o.a. de Boerinnengilde (voorzitter), onderwijzer en Davidsfondsvoorzitter André Vanheste en koster Joseph Soete (ondervoorzitters), onderwijzer en plaatselijk journalist Cyriel Buffel (secretaris) en de jonge gemeentesecretaris André Ramon (penningmeester). Daarnaast telde het feestcomité nog een hele reeks werkende leden die elk een specifieke taak hadden: Gabriël Coeman ('propaganda' en drukwerk), Aline Lanszweert (muzikale leiding), Jules Vincent (bandopname), Serafien Vanstechelman (ordehandhaving),

3. Evarist Dejaegher was voorzitter van het Feestcomité van de Bruggestraat; Godfried Roose was secretaris, S. Devriendt penningmeester, Omer Cobbaert en E. Delanghe waren 'commissarissen'.

4. Het Davidsfonds Aartrijke werd geleid door Godfried Roose (secretaris) en André Vanheste (voorzitter). De elfjuliviering omvatte o.m. een optocht van lokale verenigingen, met muziek en vendelzwaaien in de straten van Aartrijke.

Robert Genouw (conférencier), Achiel Verschaeve en L. Christiaen (grime), Erik Soete en Firmin Lanszweert (praalwagens en versiering), Marie-Rose Biervliet en Godfried Roose (verkoop).

Het feestcomité telde dus een hele reeks vooraanstaande figuren uit het Aartrijkse onderwijs en verenigingsleven. Het gemeentebestuur daarentegen bleef opvallend aan de zijlijn. Het uitwerken van een officieel feestprogramma ter gelegenheid van 11 juli werd in die tijd blijkbaar nog niet ten volle als een gemeentelijke opdracht aangezien, maar was eerder een initiatief dat van onderuit groeide en gedragen werd door een groepje voortrekkers uit de dorpsgemeenschap. Door André Ramon in het bestuur binnen te loodsen hielp meester Dejaegher het feestcomité wel aan een interessante connectie bij de gemeente.

De Minnezangerstoet ging voor de eerste keer uit op zondag 12 juli 1959. Het was geen reuzenstoet, maar een folkloristische stoet met één enkele reus, genaamd Tijl, die speciaal voor die gelegenheid werd vervaardigd. Over de juiste betekenis van deze reus bestaat wat verwarring. Tijl was oorspronkelijk bedoeld als ‘Tijl de Minnezanger’, met andere woorden een rondtrekkende troubadour of liedjeszanger uit de Middeleeuwen die naar de fictieve naam ‘Tijl’ luistert en de hoofse liefde bezingt onder begeleiding van zijn mandoline: “Al in de oude tijd, zo trok hij van streek tot streek, al zingend en vertellend.” Tijl had dus aanvankelijk niets te maken met de figuur van Tijl Uilenspiegel. Maar dat zou later wel nog veranderen...

De eerste Minnezangerstoet telde achttien groepen die met “oude Vlaamse liederen in folkloristische taferelen” het beeld van de rondreizende minnezanger uitdroegen. Men greep vooral naar

bekende volksliedjes zoals 'Tineke van Heule', 'Het loze visser-tje', het 'Klompenslied', het 'Oogstlied' (van Alfons Mervillie), 'Het smidje in zijn smisse', 'Kwezelken', het 'Reuzenlied' enz. Bij de tweede editie van de Minnezangerstoet, die uitging op 17 juli 1960 en tweeëntwintig groepen telde, voegde men aan het repertoire ook nog enkele Zuid-Afrikaanse liederen toe, zoals 'Mama 'k wil een man hebben' en 'De Ossewagen'. Elk lied werd opgevoerd met muzikale begeleiding, toneel, dans, declamatie en passende choreografie. De vertolkers waren allemaal Aartrijkenaren. In totaal stapten ruim vierhonderd figuranten op in de stoet.

Naar aanleiding van de eerste Minnezangerstoet werd ook beslist om in Aartrijke een fanfare op te richten, de Muziekgilde Hoger Op, die nu nog altijd bestaat. Ook dit gebeurde onder impuls van Evarist Dejaegher. Hij was de eerste voorzitter, tot hij in 1971 werd opgevolgd door Etienne van Caloen de Basseghem. Cyriel Buffel werd de eerste secretaris, Godfried Roose 'muziekbestuurder' en Aloïs Christiaen uit Ichtegem 'muziekmeester' of dirigent. Hoger Op verzorgde met de Minnezangerstoet zijn tweede publieke optreden. Het allereerste optreden van de fanfare vond plaats ter gelegenheid van de H.- Hartprocessie op 29 mei 1959. Tijdens de volgende jaren en decennia zou Hoger Op uitgroeien tot een vaste muzikale waarde in het Aartrijkse, later Groot-Zedelgemse sociaal-culturele leven.⁵

5. *Trompettenecho*, 3 (1974), 4, p. 10-15; 13 (1984), 2, p. 11-12; 13 (1984), 3, p. 1; Godfried Roose, 'Een stukje geschiedenis van "Hoger Op"', in: *Trompettenecho*, 35 (2006), 2, p. 7-10; zie ook de website <http://users.skynet.be/fb292592/geschiedenis.html>

Fig. 5. *Tijl en Hoger Op samen op wandel in de Engelstraat, ter gelegenheid van Tijls doop op 21 juli 1959.*

Fig. 6. *Affiche van de tweede Minnezangerstoet op 17 juli 1960, ontworpen door de Aartrijke architect Erik Soete.*

Het Minnezangerscomité koesterde met de stoet grote ambities. In het programmaboekje van 1960 werden deze ambities nogal hoogdravend verwoord: "Op zondag 17 juli a.s. moet Aartrijke de traditie van de Minnezangerstoet vestigen. Een traditie waarnaar de komende Aartrijkse generaties met eerbied zullen opzien, omdat hun voorgangers hun gemeente hebben verheven tot de rij der Vlaamse dorpen, wier naam en faam, klank en kleur alom in den lande hebben verworven. Ditmaal gaat het om de eer van ons dorp! Aartrijke kan! Aartrijke zal!"

Na de editie van 17 juli 1960 was het feestcomité van plan om de Minnezangerstoet voortaan om de twee jaar in te richten. Maar financiële problemen kwamen daar een stokje voor steken. Voor de bekostiging van de stoet en de overige feestelijkheden⁶ rond 11 juli was het feestcomité in hoofdzaak aangewezen op entreegelden, een tombola en een gemeentelijke toelage van 10.000 frank. In 1959 konden de organisatoren met deze inkomsten hun begroting van om en bij de 100.000 frank nog net in evenwicht houden. In 1960 liep het echter mis: het comité boekte een tekort van 26.800 frank op een begroting van ruim 160.000 frank en zag zich daarom genoodzaakt zijn werking stop te zetten. De stoet van 1960 werd zodoende meteen de laatste. Om het feestcomité uit de rode cijfers te halen kwam de gemeente Aartrijke in 1961 uiteindelijk nog eens met 20.000 fr. over de brug.⁷

6. Naast het officiële feestprogramma voor 11 juli en de Minnezangerstoet organiseerde het feestcomité in 1959 ook nog een avondvoorstelling van het "vermaarde cabaretgezelschap Johnny Stefferda" en in 1960 een variétéprogramma en een groot volksbal met het orkest 'Zonder Naam' en de toen bekende zanger Freddy Piette. De feestelijkheden liepen trouwens ook de dagen daarna gewoon door tot aan de nationale feestdag op 21 juli.

7. Gemeentearchief Zedelgem, A.485 dossier 'Toelagen en subsidies 1928-1971'; notulen van de gemeenteraad, 17 juni 1959, 28 november 1959 en 14 juni 1961; notulen van het schepencollege, 29 juni 1959 en 21 juni 1960.

Over deze episode waarin André Ramon als gemeentesecretaris én als penningmeester van het feestcomité meespeelde, getuigt hij het volgende: “Voor mij als jonge gemeentesecretaris (23 jaar oud) was het vooral een eerste confrontatie met die indertijd (nu nog soms) ingewikkelde Aartrijkse gemeenschap. Meester Dejaegher - zo was hij algemeen bekend - was een flamboyante figuur, een vat vol ideeën, die men echter bij de hand moest houden, zoniet liep het faliekant af (en zo is het ook gebeurd). Uiteindelijk werd geen rekening meer gehouden met de vooral geldelijke mogelijkheden. U moet begrijpen dat het hier geen gemeentelijk initiatief was en - ik weeg mijn woorden - het gemeentebestuur niet laaiend enthousiast was over de grote publiciteit die naar bepaalde personen ging. Ook hier speelde de ingewikkelde rol en structuur van de gemeentepolitiek van een kleine gemeente een rol. Om de laatste 20.000 frank subsidies te krijgen is het een werkelijke lijdensweg geweest en sommige rekeningen zijn nooit betaald. Een firma heeft er ten slotte de spons over geveegd.” De ‘firma’ waarvan sprake was het Aartrijkse confectiebedrijf Molino, dat stoffen, kostuums, wimpels, enz. voor de Minnezangerstoet leverde. De zaakvoerder Edward Pollet was een politiek tegenstander van burgemeester Alfons Gryp. Hij kwam bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1958 op met zijn eigen lijst. Ook Godfried Roose en de rijzende politieke ster Omer Cobbaert, die van dichtbij het wel en wee van de Minnezangerstoet volgde, behoorden tot de oppositiestrekking.

Na de tweede Minnezangerstoet begon Tijl aan een lange winterslaap. Dankzij André Ramon kreeg de reus een onderkomen in een berging achter het Aartrijkse gemeentehuis. Zo hielp hij ervoor zorgen dat de reus niet voorgoed ter ziele ging. De

gemeentesecretaris deed bovendien nog meer: in 1971 kwam er op zijn voorstel in Aartrijke een 'Minnezangerstraat'.⁸ Deze nieuwe straatnaam was bedoeld als aandenken "aan die memorabele dagen van 1959 en 1960". Op die manier kreeg Tijn de Minnezanger als het ware een postuum eerbetoon.

De overlevingsdrang van de reus bleek echter sterker dan verwacht. Eind de jaren '80 werd hij opnieuw van onder het stof gehaald. Onder impuls van Aartrijkenaar Jean-Pierre Degroot ontstond op 9 oktober 1989 de culturele en folkloristische vereniging De Tijn- & Nelevrienden. Met de opbrengst van een zelfkleververkoop werd Tijn opgeknapt en opnieuw fijn uitgedost. Op 11 augustus 1990 werd hij plechtig gedoopt – herdoopt eigenlijk - en daarna mocht hij met de muzikanten en majorettes van Hoger Op weer de straat op.

Zoals de naam van de nieuwe vereniging laat vermoeden, had reus Tijn intussen een hele betekenisverandering ondergaan. Van liefdestroubadour was Tijn geëvolueerd naar schelm. Tijn de Minnezanger was Tijn Uilenspiegel geworden. Dit personage voorstellen is wellicht overbodig. Volgens de legende was Uilenspiegel een deugniet die vrij als een vogel in de zestiende eeuw door de Nederlanden en Duitsland trok en iedereen voor de gek hield met zijn streken. Hij werd vooral bekend dankzij de roman van Charles de Coster uit 1867. De Coster liet Tijn Uilenspiegel geboren worden in Damme en bijstaan door zijn goedmoedige, dikke vriend Lamme Goedzak en zijn vriendin Nele. Tijn Uilenspiegel kreeg in deze roman naast zijn schelmenrepu-

8. Gemeenteraadsbesluit van 9 februari 1971 tot toekenning van de straatnamen Tulpenstraat, Leliestraat, Dahliastrat, Begoniastraat, Azaleastrat, Gladiolenlaan, Sportlaan en Minnezangerstraat in de verkaveling 'Kom Zuid West'.

Fig. 7. Zelfklever verkocht ten voordele van de restauratie van Tijl,
naar ontwerp van Martine Madou.

Fig. 8. *De Tijn- & Nelevrienden, poserend voor hun reus.*

tatie ook de status van verzetsheld tegen de Spaanse bezetting in de zestiende eeuw. Tijn is een symbool van vriendschap, sociale bewogenheid, vrijheidsdrang en een opgewekte, vrijgevochten levensvisie.

De Tijn- & Nelevrienden hadden het plan opgevat om nog een tweede reus te maken, namelijk Nele, de geliefde van Tijn, een symbool van hechte partnerliefde, maar van dit voornemen kwam uiteindelijk niets in huis.

De Tijn- & Nelevrienden wilden van Aartrijke een echt reuzendorp maken door de organisatie van een vijfjaarlijkse reuzenstoet.

Fig. 9. Affiche van de eerste Aartrijkse Reuzenparade in 1992, ontworpen door Alexander Vandaele

Op 6 september 1992 vond de eerste Aartrijkse Reuzenparade plaats. Zo'n 35 reuzen, een 30-tal culturele en folkloristische groepen en zowat 600 figuranten stapten mee in de optocht. Dit evenement kreeg veel bijval bij de bevolking. Op 24 augustus 1997 ging de stoet voor de tweede keer uit en toen paradeerden er niet minder dan 48 reuzen en reuzinnen door de straten van Aartrijke. De derde reuzenparade die gepland was voor 2002, kregen de inrichters echter niet meer voor elkaar. De geschiedenis herhaalde zich dus: de last van de organisatie en de financiële risico's - de begroting van de tweede parade bedroeg al 550.000 frank - wogen stilaan te zwaar door.

Fig. 10. *Tijl op kop van de feeststoet bij de jubileumviering van 50 jaar Hoger Op te Aartrijke (foto Roger Schreel).*

Daarna werd het opnieuw stil rond Tijn en zijn vrienden. De reus geraakte weer in de vergetelheid in een loods van de gemeentelijke technische dienst. Toch zijn er de laatste jaren aanwijzingen dat er weer een actievare fase is aangebroken in het leven van de reus. Zo stapte Tijn sinds 2005 al driemaal mee in de Halloweenstoet te Aatrijke, een initiatief van de plaatselijke afdeling van de Gezinsbond. Intussen heeft de gemeente de reus ook een grondige opknappbeurt gegeven, zodat hij weer prima voor de dag komt. Maar hoe we het ook draaien of keren, sinds de Tijn- & Nelevrienden er mee ophielden, is Tijn toch altijd een beetje verweesd achtergebleven. Daarom deze suggestie: zou het geen goede zaak zijn mocht "een of andere" lokale vereniging de reus willen adopteren? Nog niet zo lang geleden, op 6 juni 2009, liep de vijftigjarige reus fier op kop van een feeststoet in Aatrijke ter gelegenheid van vijftig jaar Hoger Op. Misschien is dit wel een gunstig voorteken?

Hartelijk dank aan al de mensen die ons inlichtingen, foto's of teksten bezorgden over de Zedelgemse reuzen en hun verenigingen. Dat zijn (en hopelijk vergeten we nu niemand):

- voor Jerome van den Artex: Kristof Allemeersch, Camiel en Paula Claeys-Vanparys, Henk Denolf en Jef Depuydt.

- voor Tijn: Gerard Buffel, Omer Cobbaert, Emiel Decock, Jean-Pierre Degroodt, Henk Denolf, Jef Depuydt, Francky Naeyaert, André Ramon, Godfried Roose, Sonja Therssen (Stadsarchief Torhout) en Etienne van Caloen de Basseghem.

De 'pette' van Pier

Dankzij een lezersreactie van Albert Dhont uit Loppem kwamen we te weten hoe Pieter Farasyn aan zijn bijnaam 'Pier Pette' geraakte. Deze bijnaam verwees oorspronkelijk helemaal niet

naar zijn pet (zoals wij in het vorige nummer van Zilleghem schreven), maar naar een trompet! Ieder jaar met Loppem Kermis verkocht zijn vader Karel Farasyn op straat 'makrontjes', kleine, harde ronde koekjes op een laagje bakpapier. Om de aandacht te vestigen op zijn koopwaar blies hij op een klein speelgoedtrompetje en zo geraakte hij aan de bijnaam 'Karel (trom-) Pette'. Van de vader ging de bijnaam over op de zoon Pieter of 'Pier'.

Uw reacties zijn welkom!

Hebt u nog meer informatie, leuke anekdotes of mooie foto's van de reuzen? Heeft onze gemeente nog andere reuzen gehad, waar wijzelf geen weet van hebben? Laat het gerust weten. U doet ons hiermee een groot plezier. In een volgend nummer van Zilleghem zullen we u alvast trakteren op de verhalen van drie verdwenen reuzen uit Aartrijke en Zedelgem. Ze heten Mathilde, Manten en Kalle.

De postgeschiedenis van Loppem (deel I)

Georges Smessaert

Lang geleden

Om de postgeschiedenis van Loppem te schrijven moet je eeuwen teruggaan in de geschiedenis. Wanneer de eerste brieven van of naar Loppem geschreven zijn weet niemand. De oudste dateren pas uit de 17e eeuw. Daarom volgen hier enkele algemene gegevens over briefwisseling in vroegere tijden.

De eerste boden

Van de 13e tot 15e eeuw bestonden er reeds messagiersdiensten, al dan niet regelmatig, die opgericht waren door de vorsten, de ambachten, de steden, de kooplieden, de adel... Vanuit de Noord-Duitse Hanzesteden kwamen boden naar Brugge en Antwerpen. In de stadsrekeningen worden de onkosten ervan vermeld. Maar men maakte ook gebruik van toevallige of gelegenheidsboden. Dat waren mensen die in dezelfde richting reisden en aan wie men die brieven meegaf: reizigers, marktkramers, bedevaarders,

kooplieden, handelaars, ... In die tijd kon iedereen die wilde brieven meenemen en er ook een vergoeding voor vragen. Er was daarover geen wetgeving.

De eerste postorganisatie

In 1501 kwam daarin verandering. Filips de Schone, landsheer van de Nederlanden, benoemde Franz von Taxis tot 'capitaine et maistre de nos postes'. Op 18 januari 1505 besloot hij om regelmatige postverbindingen te organiseren tussen de Nederlanden en het hof van Maximiliaan van Oostenrijk te Wenen, maar ook naar het hof van de koning van Spanje en naar de verblijfplaats van de Franse koning. Dit was het begin van de eerste internationale postorganisatie in onze streken. Voor de gewone burger veranderde er natuurlijk niets, want het is slechts in 1551 dat het huis von Taxis ook private briefwisseling meenam. Voor buitenlandse brieven kreeg dit huis het monopolie, maar het binnenlands brievenvervoer van stad tot stad bleef in handen van de stadsboden.

De eerste brieven van of naar Loppem

De Spaanse Nederlanden (1621–1713)

Het is voldoende bekend dat er tijdens de vorige eeuwen in kleine gemeenten zoals Loppem zeer weinig briefwisseling was. Met een grotendeels landelijke bevolking, die in 1640 nog geen 400 inwoners telde, was Loppem postaal afhankelijk van Brugge. De landbouwers van Loppem trokken te voet – het was maar een uurtje gaans – met hun landbouwproducten naar de markt van Brugge en ze zullen hoogstwaarschijnlijk nu en dan eens een brief meegenomen hebben. Eén van de weinige inwoners van

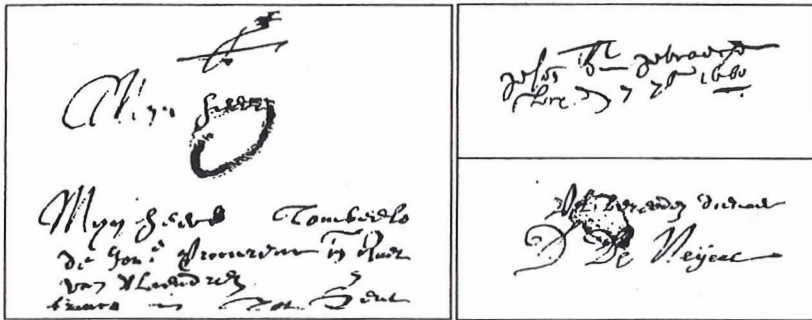

Fig. 1 Brief van Brugge naar Gent op 7 september 1660.
 (Bisschoppelijk Archief Brugge, verder B.A.B.)

Loppem uit die tijd, die kon lezen en schrijven was de pastoor. In het archief van het bisdom Brugge bij de parochie Sint-Martinus Loppem vonden we enkele brieven uit die periode terug. Eén ervan is afgebeeld in fig. 1: deze brief kwam waarschijnlijk uit Loppem, omdat er staat: "(...) de stucken van (de) processe jeghens den heere van Lophem (...)". De afzender is D. De Meyere.

Een soortgelijke brief (zonder datum), eveneens geschreven door D. De Meyere, handelt over dezelfde moeilijkheden met de heer van Loppem: "(...) sult my believen te laeten weten hoe dat het staet met de saecke van (de) heere van Lophem (...)".

Behalve korte onderbrekingen bleef de organisatie in handen van de familie von Taxis. Vanaf 1701 mocht de Taxis-post ook private brieven voor het binnenland meenemen, maar de stadsboden bleven bestaan.

De Oostenrijkse Nederlanden (1713-1794)

In 1739 verscheen een verordening, die herhaald werd in 1769, dat het de bestuurders van wagens of bargaen verboden was om gesloten pakjes of brieven te vervoeren uitgenomen voor de plaat-

sen waar de mensen geen gebruik konden maken van de Taxispost. Dat was het geval voor de gemeenten waar geen postkantoor was: de zogenaamde rurale of landelijke gemeenten zoals Loppem. Die vielen buiten de bevoegdheid van de officiële postertijen.

De Franse tijd (1794–1814)

Na de Franse Revolutie en de bezetting van de Zuidelijke Nederlanden werd de Taxispost afgeschaft en in 1796 viel ons land onder de Franse postale wetgeving. Het postmonopolie werd bevestigd en de rurale gemeenten zonder postkantoor moesten zelf instaan voor de briefwisseling.

Door een besluit van 21 april 1804 werd het postverkeer beter georganiseerd. Voortaan konden ook de kleinere gemeenten

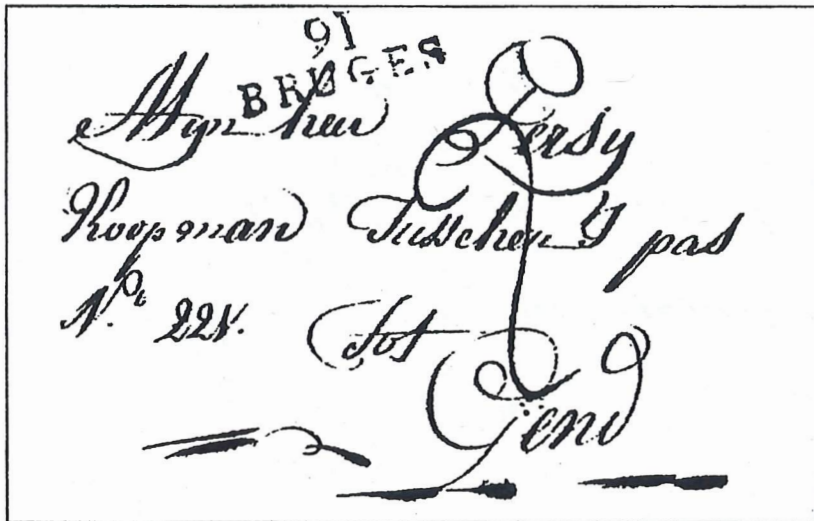

Fig. 2 Brief van 10 december 1810, verstuurd van Loppem over Brugge naar Gent.
(B.A.B.)

gebruikmaken van die postorganisatie. Zo werden er in het postkanton Brugge vijf boden aangesteld die de omliggende dorpen moesten bedienen. Een bode te paard vertrok elke woensdag en zaterdag vanuit Brugge langs de Kortrijkse kasseiweg naar Oostkamp, Waardamme, Pittem en Tielt waar de briefwisseling van en naar de omliggende dorpen werd gecentraliseerd. Zo moest de veldwachter van Loppem de brieven afgeven en/of ophalen in Oostkamp. Voor Ruddervoorde gebeurde dat in Waardamme. Deze organisatie was opgericht voor de bestuurlijke briefwisseling, maar ook de burgers konden hiervan gebruikmaken.

In fig. 2 verwijst de stempel 'BRUGES' (in het rood) naar het postkantoor en het nummer 91 naar het departement (département de la Lys) Er werd 2 deciem betaald, dat is het port voor een brief tot 6 gr. en minder dan 50 km ver. Met deze brief bestelt J. De Pauw: "zeven ponden maste zaet, benevens een vierendeel

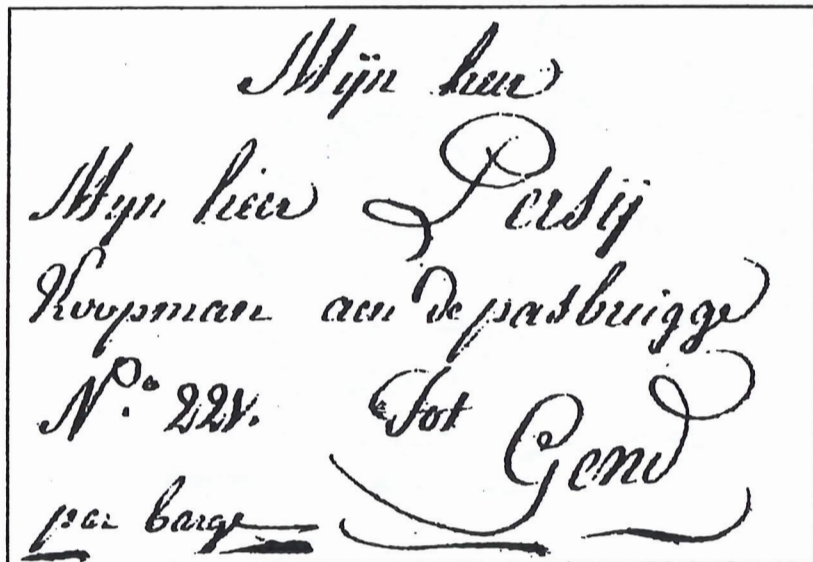

Fig. 3 Bargebrief van Loppem naar Gent. (B.A.B.)

fine sperre (...). Hij vraagt om die bestelling af te leggen bij Romanus Van Neste op Steenbrugge om 'voorts te bestellen aen J. De Pauw te Lophem'. Die brief toont aan dat de barge in die tijd belangrijk was voor het vervoer van brieven, goederen en personen van en naar Loppem.

De brief, afgebeeld in fig. 3, draagt geen postale kentekens wat er op wijst dat hij niet langs het Brugse postkantoor is gepasseerd maar onmiddellijk werd afgegeven aan de barge te Steenbrugge.

De Hollandse periode (1814 – 1830)

Van 1815 tot 1830 vielen de Zuidelijke Nederlanden onder de Nederlandse wetgeving. In die tijd waren er regelmatige postverbindingen per koets vanuit Brugge naar de omliggende

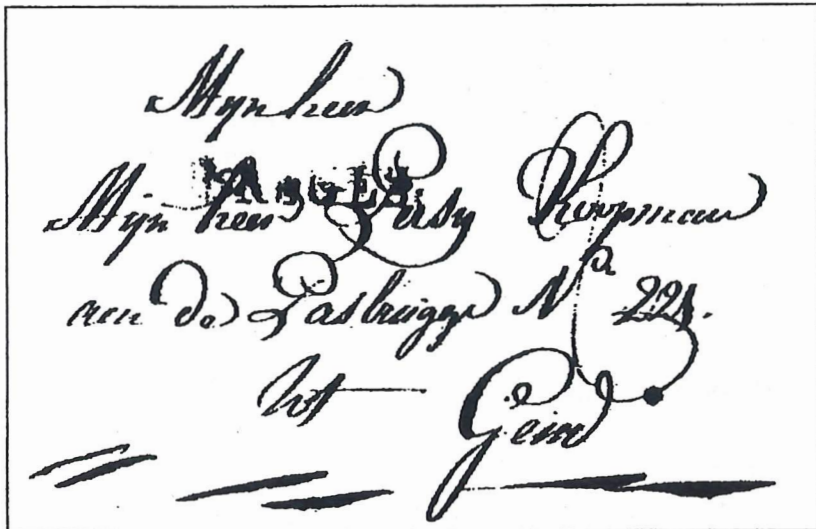

Fig. 4 Brief van 25 mei 1815 vanuit Loppem, over Brugge naar Gent. De stempel BRUGES blijft nog in het Frans, maar het nummer 91 van het "département de la Lys" is weg. (B.A.B.)

dorpen. Brieven van en naar Loppem werden uitgewisseld te Oostkamp op de wijk Steenbrugge. Volgens Georges Claeys in zijn Kroniek van Oostkamp was dat “op de zuidzijde van de kas-seiweg leidend naar Loppem op de wijk Steenbrugge”. Daar was er een vaste halte van de postkoets aan de herberg ‘De Rooden Leeuw’. Het is niet onwaarschijnlijk dat daar ook tijdens de Franse periode de postbedeling van en naar Loppem plaatsvond.

Tijdens de eerste jaren van de Hollandse periode vindt men brieven met Franstalige stempel (zoals hierboven) maar enkele jaren later zijn al de stempels in het Nederlands ook die van de Waalse steden.

Onafhankelijk België (vanaf 1830)

Tijdens de eerste jaren van het onafhankelijk België veranderde er weinig. De postbedeling werd verder gezet zoals dat gebeurde in de Nederlandse periode. Waarschijnlijk moesten de brieven van en naar Loppem, zoals voorheen, verhandeld worden te Steenbrugge. Ondertussen werd de rurale postorganisatie uitgewerkt. De stempels van de steden waar er postkantoren waren, werden weer in het Frans aangemaakt.

De rurale periode van 1836 tot 1892

De bestelronden

Toen de landelijke postdienst in 1836 werd opgericht, werd Loppem, samen met 35 andere rurale gemeenten, ingedeeld bij het postkanton Brugge. Hoe de indeling in bestelronden was, kon pas in 1840 nagegaan worden in de *Almanach der provincie West-*

Vlaenderen. Er bleken toen zeven bestelronden te zijn. De vijfde ronde deed de volgende gemeenten aan in volgorde van bediening: Loppem, Zedelgem, Snellegem, Jabbeke, Varsenare en Sint-Andries. In 1843 was het aantal bestelronden opgelopen tot negen. De zesde ronde behelsde de gemeenten Loppem, Zedelgem, Snellegem, Zerkegem en Jabbeke. De uitgestrektheid van deze bestelronde was de reden van een wijziging in 1845. Toen werd een bestelronde Loppem, Oostkamp en Sint-Michiels uitgestippeld.

Bij de reorganisatie van de landelijke postdienst op 1 mei 1850 werd de bestelronde beperkt tot Sint-Michiels en Loppem, met een bijkomende wijkbus te Steenbrugge. De postbode vertrok te voet om 6 uur en was omstreeks 14 uur terug. Bij de terugkeer was er een tweede lichter te Loppem en Sint-Michiels.

In 1856 werd de bestelronde uitgebreid met de gemeente Waardamme, maar in 1859 opnieuw teruggebracht tot de gemeenten Sint-Michiels en Loppem.

In het jaar 1865 werd deze bestelronde gesplitst in deze zin: bij Sint-Michiels werd Steenbrugge (wijkbus) gevoegd, terwijl bij Loppem de van Torhout overgehevelde gemeente Zedelgem werd gevoegd. Tussen 1873 en 1877 werd de bestelronde Loppem-Zedelgem gesplitst, zodat er een afzonderlijke ronde was voor Loppem.

Van 1836 tot 1886 bleef Loppem afhankelijk van het enige Brugse postkantoor. In laatstgenoemd jaar echter werd een tweede postkantoor te Brugge opgericht onder de benaming 'Bruges (Station)'. Vanaf de oprichting werd Loppem afhankelijk van dit nieuwe kantoor.

Een nieuwe toestand kwam er voor Loppem via een M.B. van 8 april 1892 dankzij de oprichting van een overdraagkantoor dat op 23 mei 1892 in functie kwam.

- 1841 Loppem (AS) – Zedelgem (AT) – Snellegem (AU) – Jabbeke (AV) – Varsenare (AW) – Sint-Andries (AX)
- 1843 Loppem (AS) – Zedelgem (AT) – Snellegem (AU) – Zerkegem (I) – Jabbeke (AV)
- 1848 Loppem (AS) – Oostkamp (AO) – Sint-Michiels ()
- 1849 Sint-Michiels () – Loppem (AS)
- 1857 Sint-Michiels () – Loppem (AS) – Waardamme (AQ)
- 1860 Sint-Michiels () – Loppem (AS)
- 1864 Loppem (AS) – Zedelgem (AT)
- 1877 Loppem (AS)

De postbusletters

Bij de oprichting van de rurale post in 1836 kreeg elke gemeente een postbus waarin men de brieven kon werpen. Deze brievenbus werd bevestigd in of aan een bestaande muur in het centrum van de gemeente. Meestal was dat aan de muur van het gemeentehuis, de kerk of een herberg. Waar die bus in Loppem hing, is niet bekend. Misschien aan de herberg waar ook de gemeenteraad vergaderde, want Loppem bezat toen geen apart gemeentehuis. Wanneer de landelijke postbode in Loppem aankwam, moest hij de brieven bestellen en de postbus lichten. In die bus was er een kettinkje met daaraan die postbusstempel. De brieven werden afgestempeld met dit stempeltje en meegenomen naar Brugge. Daar kregen ze de ronde datumstempel van Brugge erbij. Zo kon men gemakkelijk de herkomst van een brief achterhalen. Tot 1849 was dat belangrijk omdat het meestal de bestemming was die de port betaalde. In 1849 werden de eerste Belgische postzegels uitgegeven.

Bij de oprichting van de landelijke postdienst kreeg Loppem een dubbele postbusletter toegewezen. Het betrof de letters AS in een cirkeltje, de eerste van een reeks dubbele letters die in alfabeti-

sche rangorde werden bedeed op de bestelronde die in 1840 werd vastgelegd met de gemeenten Loppem (AS), Zedelgem (AT), Snellegem (AU), Jabbeke (AV), Varsenare (AW) en Sint-Andries (AX). De postbusstempel AS werd gevonden op documenten van 1848, 1850, enz.

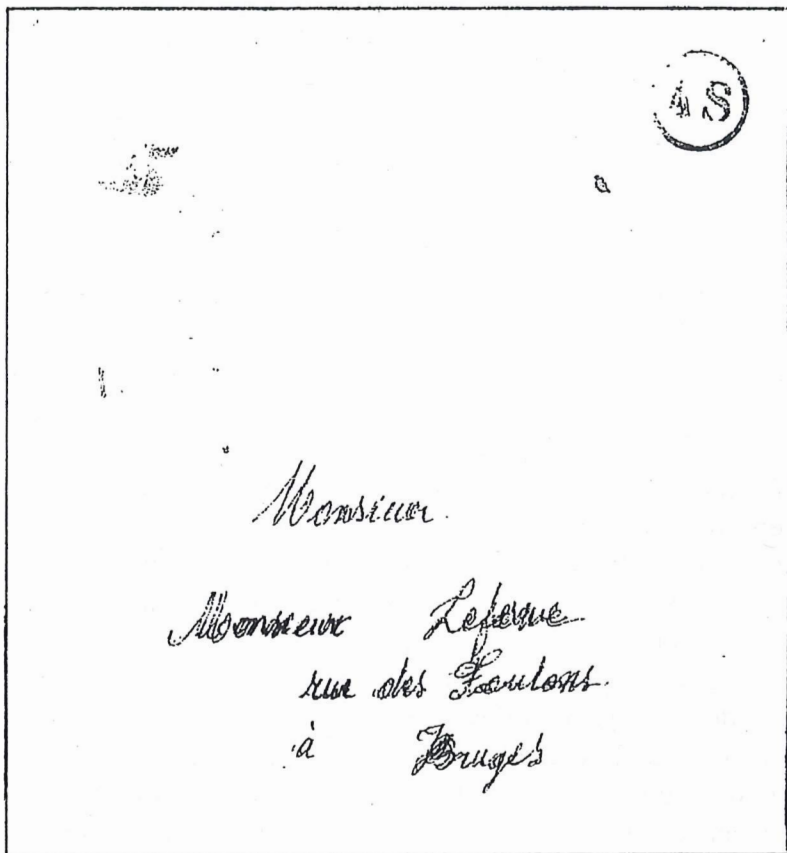

Fig. 5 Deze brief werd door pastoor Gossaert op 6 februari 1848 van Loppem naar Brugge verstuurd. In de rechterbovenhoek ziet men het postbuslettertje AS van Loppem. (B.A.B.)

Wordt vervolgd.

Het kapelletje van de Heidelberg

O-.L.-Vrouwkapel ‘Ster der zee’

Albert Dhont

Mariadevotie in de abdij van Zevenkerken

Hoewel de Abdij van Zevenkerken nooit als parochiekerk heeft gediend, was ze voor vele gelovigen uit de onmiddellijke omgeving, o.a. voor bewoners van de wijk Heidelberg, een vertrouwde plaats om aan de zondagsplicht te voldoen. Zelfs duivenmelkers kwamen hier aan hun trekken, vermits de paters speciaal voor hen een vroegmis om 6.30 uur voorzagen in de kapel van het ‘college’ of de abdijschool. Zo konden ze tijdig thuis zijn om hun duiven te klokken. Tijdens de oorlogsperiode, vooral wanneer de geallieerden hun nachtelijke raids met bombardements- en jachtvliegtuigen naar Duitsland ondernamen en vanaf onze kustlijn zwaar onder vuur genomen werden door geschut van de Duitsers, waren dagelijks tientallen gelovigen aanwezig in de mis van 7 uur in de abdijskerk. Op vrijdag was er in de koepelkapel van Maria plechtig lof met aanbidding. Een pater leidde de gebedsdienst. Als vliegtuigen zwaar brommend overvlogen, verhief hij heel even zijn energieke stem: “Troosteres der verdrukten...bid voor ons, Koningin van de vrede...bid voor ons”. Het prachtige Mariabeeld van beeldhouwer H. Charlier was al jaren de toe-

vlucht van de monniken. De eredienst van Maria, Stella Maris (Ster der zee), dateert van 1659 (30-jarige oorlog) onder het abbatiaat van dom Hendrik van den Zijpe, abt van de oude Sint-Andriesabdij. Die devotie was in de huidige abdij in eer hersteld op 8 september 1916 door dom Théodore Nève door een dagelijks gebed tot Maria, 'Salve Regina'. De nabijheid van het front herinnerde de communiteit van Sint-Andries er voortdurend aan dat het leven kwetsbaar en onzeker was. Op 1 augustus 1917 werd het klooster toegewijd aan de maagd Maria.

Een Mariakapel voor de wijk Heidelberg

Die Mariadevotie, deels veroorzaakt door angst en oorlogsdreiging, bezielde kort na de Tweede Wereldoorlog enkele families van de wijk Heidelberg. Zo wilde de wijk ook Maria als be-

Fig. 1 Metselaar Jules Aneca, samen met houthandelaar Léon Mahieu en pater Gregorius (O.S.B.) op het 'Boomplein' (8 december 1946). (foto A. Dhont).

schermvrouw aanwezig zien in een zelf opgerichte kapel. Die zou het onooglijk klein, houten kapelletje, dat al een tijdje aan een boom was bevestigd, vervangen. Op initiatief van pater Christophe en pater Gregorius van de Abdij van Zevenkerken en in samspraak met pastoor Lésy (1941-1951) werd op het kruispunt van de Torhoutsesteenweg en de Heidelbergstraat een kapelletje gemetseld op het 'boomplein' (thans café Jagershof) van hout-handelaar Léon Mahieu, die de afspanning Heidelberg bewoonde. De kapel werd getekend door de heer R. Croughs.¹ Inwoners van de wijk, Jules Aneca en Aloïs Dhont, voerden het werk uit. Het lievrouwbeeld werd ontworpen door mevrouw Bogart, beeldhouwster.

De wijding van de kapel op 8 december 1946

Na een plechtig lof zou het beeld in processie van de abdij naar Heidelberg gedragen worden door leerlingen van de abdijschool, de schola, onder leiding van pater Xavier Botte (zie foto). Na de bezetting van de abdij en de abdijschool waren die in hun vertrouwd milieu teruggekomen. Doch het weer liet de voettocht naar de Heidelberg niet toe. De plechtige inwijding verliep heel anders dan gepland. Abt Théodore Nève was afwezig zodat pater Christophe de plechtigheid leidde. Ook pastoor Lésy was door ziekte weerhouden. Een zestal verkleumde misdienaars (o.a. Jozef Verhaeghe, Roland Van Waesberghe en André Maes) vertegenwoordigde de parochie Loppem. (Zie foto) Het was volle winter (8 december 1946; feest van O.-L.-Vrouw Ontvangenis) en het regende pijpenstelen. Eigenlijk werd de nieuwe pijlerkapel opgericht als dankbetuiging aan Maria, omdat de wijk, samen

¹ Vreemde constatacie: het gedrukte programma van de inwijding vermeldt R. Croughs als tekenaar, terwijl het officieel goedgekeurde bouwplan in het Gemeentearchief Zedelgem ondertekend werd door architect J.M. Bogaert uit Brussel.

Fig. 2 Het beeld O.-L.-Vrouw Ster der Zee wordt naar de wijk Heidelberg gedragen door leerlingen van de abdijschool. Bij de gelovigen herkennen we José Van Daele en Adrienne Moenaert, moeder van A. Dhont.
(fotoverz. A. Dhont)

Fig. 3 Inwijding van de kapel. Bemerkt onder de misdienaars Jozef Verhaeghe, Roland Van Waesberghe en André Maes. Vooraan E.P. Christophe (O.S.B.) (fotoverz. A. Dhont).

met de abdij, gespaard werd van bombardementen en oorlogschade. Achteraf zou blijken welke risico's de hele streek had gelopen door de aanwezigheid van de Organisation Todt in de abdijgebouwen.

De bewogen geschiedenis van de kapel

Het kapelletje zou een bewogen geschiedenis kennen. Weldra moest het plaats ruimen voor bouwplannen (Jagershof). Het werd verplaatst naar de overzijde van de Torhoutsesteenweg. Wegenwerken waren de oorzaak van het tijdelijk verdwijnen van de devotiekapel, zeer tot ongenoegen van de wat oudere generatie Heidelbergnaars. Dankzij het gemeentebestuur van Zedelgem werd het kapelletje in dezelfde stijl

Fig. 4 Het kapelletje op zijn nieuwe plaats aan de Loppemsestraat (18 oktober 1992). Aanwezig: T. Hostens en kinderen, mevr. G. Decock-Slabbinck, Suzanne Kempe, A. Dhont met Thomas en David Tampere (foto R. Schreel).

overgeplaatst naar een beter gelegen plaats in de eerste bocht van de huidige Loppemsestraat bij de aloude hofstede het Waterke. De gerestaureerde Mariakapel werd door pastoor Vereecke, in aanwezigheid van veel parochianen, plechtig ingezegend op zondag 18 oktober 1992. Hopelijk blijft de kapel en het Maria-

beeld van vandalisme gespaard. Het originele lievevrouwebeeld is al een vijftal keren vervangen moeten worden.

In de 23ste jaargang (2002) van Zilleg-hem verscheen van Valentin Degrande het inventarisatieproject 'Straat- en Veldkapellen'. Daaruit blijkt dat Loppem tien dergelijke devotiekapellen telt. De schrijver geeft heel precieze bouwkenmerken van deze, wat hij noemt, 'pijlerkapel' van de Heidelberg.

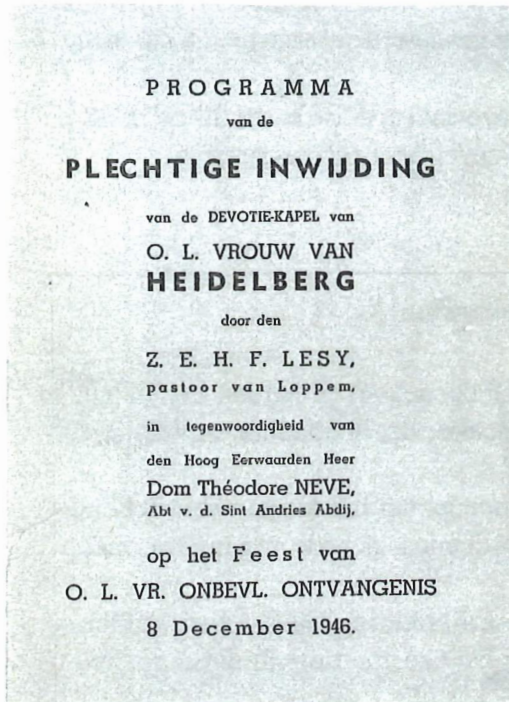

Fig. 5 Dit oud documentje geeft de juiste datum van de oprichting. Lange tijd dacht men dat de oprichting in volle oorlog gebeurde (1943). (verz. A. Dhont).

Bron: Christian Papeians de Morchoven, *De Sint-Andriesabdij Zevenkerken. 2 nieuwe uitdagingen voor Dom Théodore Nève*. Tielt, Lannoo, 2002.

Errata

De ingebruikneming van nieuwe software bij de lay-out heeft ons parten gespeeld in de laatste Zilleghem (2010,1). We sommen niet alle foutjes op, alleen de onderling verwisselde onderschriften willen wij hier rechtzetten. De onderschriften bij illustraties 7 en 8 op p. 17-18 moeten omgewisseld worden en die van p. 42-43 eveneens.

De eerste regel van de bronnen op p. 38 is ongewild op p. 37 in de tekst zelf gefloept als zevende regel van onderen.

Uitstapje voor de leden: Poeke

Zondag 5 september 2010 bezoeken wij het kasteel en het centrum van het dorpje **Poeke**, deelgemeente van Aalter, o.l.v. gids Arnold Strobbe.

We vertrekken om 13.15 uur op het marktplein van Zedelgem. Rond 14.00 uur worden wij aan de ingang van het kasteel verwacht.

Te volgen weg: Loppem – E40 richting Gent – uitrit Aalter – op de rotonde richting Deinze tot Lotenhulle – rechts afslaan richting Poeke.

Wie niet over eigen vervoer beschikt, kan eventueel meerijden met een andere deelnemer.

Het uitstapje is gratis en iedereen is welkom.

18-19 september 2010

SINT-CORNELIUSFEESTEN te VELDEGEM

Op 16 september staat de H. Cornelius op de kalender. Hij is de tweede patroonheilige van de O.-L.-Vrouwparochie Veldegem. Traditiegetrouw begon vroeger op die dag in Veldegem dan de noveen van de heilige. De verering duurde negen dagen en de gelovige bedevaartgangers smeekten bescherming af tegen kinderziekten, keelkwalen en sterfte onder het kleinvee en de koeien. In Veldegem bestond zelfs tot voor een paar decennia een 'Broederschap van de H. Cornelius'. Van dit alles is vandaag alleen de zegening van de dieren overgebleven en de Corneliusfeesten zelf. Deze laatste richten zich nu vooral op wereldse ontspanning en vertier.

In het kader van 'Veldegem, cultureel ambassadeur 2010', organiseert de parochie een tweedaagse tentoonstelling in de kerk, gewijd aan de H. Cornelius en zijn verering en de geschiedenis van de parochie zelf.

Te dezer gelegenheid verschijnt een boek van de hand van Bertrand Denys: *Veldegem, van proosdij tot parochie (1865-2010)*. Het wordt voorgesteld op vrijdagavond 17 september, tijdens de openingsceremonie van de tentoonstelling, die bezocht kan worden op vrijdagavond tot 21.30 uur, zaterdagmiddag 18 en zondag 19 september (niet tijdens de missen van 17.00 uur en 9.00 uur). Er staan ook rondleidingen op het programma en een powerpointmontage over de parochie. Ze is gratis toegankelijk. Inlichtingen bij pastoor Luc De Graeve (050-278087), Wilfried Allemeersch (050-548174), Donald Callens (050-276446) of Noël Hollevoet (050-279897).

Pas verschenen

Zopas verscheen uitgave nr. 2 (2008) van het *Bulletin van het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis*. Daarin staan artikels van gemeenteraadslid Pol Denys en archivaris Johan Braet. Zij behandelen respectievelijk 'Zedelgem, bakermat van het naoorlogse Letse nationalisme en artistiek erfgoed. De context van het Vrijheidsmonument van Krlis Zie (1935)' en 'Kunstwerken van krijgsgevangenen in het Britse Prisoners of War Camp te Zedelgem.'

Bestellen: Koninklijk Legermuseum, t.a.v. P. Van Nieuwenborgh, Jubelpark 3, 1000 Brussel. Prijs: 30 euro + verpakking en portkosten.

Te koop aangeboden

Slot en heerlijkheid Wijnendale van Roger Haelewyn: 5 euro + eventuele portkosten). Bestellen bij bertrand.denys@telenet.be (of 050-824274)

Tijdschrift *Zilleghem* (jrg. 1980 t.e.m. jrg. 1991). Te bekomen bij E.H. Alban Vervenne, Eikendreef 19 te Varsenare (050-394505 na 20.00 uur).

HEILIGE CORNELIUS
BID VOOR ONS

